

Az Európai Ügynökség Inkluzív Oktatás Statisztikai Rendszereit Vizsgáló Projektje

Kulcsfontosságú üzenetek és megállapítások (2014 / 2016)

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

AZ EURÓPAI ÜGYNÖKSÉG INKLUZÍV OKTATÁS STATISZTIKAI RENDSZEREIT VIZSGÁLÓ PROJEKTJE

**Kulcsfontosságú üzenetek és megállapítások
(2014 / 2016)**

Az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért (az Ügynökség) független és önigazgató szervezet. Az Ügynökséget a tagországok oktatási minisztériumai és az Európai Bizottság közösen finanszírozza az Európai Unió (EU) Erasmus+ oktatási programja (2014–2020) keretében megvalósuló működési támogatásán keresztül.

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával

A jelen kiadvány megjelenésének az Európai Bizottság általi támogatása nem tekinthető a tartalom jóváhagyásának, mely kizárólag a szerzők nézeteit tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglalt információ felhasználásáért.

Az ebben a dokumentumban bárki által kifejtett nézetek nem szükségszerűen képviselik az Ügynökség, az Ügynökség egyes tagországai vagy az Európai Bizottság hivatalos álláspontját.

Szerkesztők: Amanda Watkins, Joacim Ramberg és Lénárt András

A dokumentumból részek kiemelhetők és közzétehetők, feltéve, ha a forrást világosan megjelölik. A hivatkozást ezzel a jelentéssel kapcsolatban az alábbiak szerint kérjük megadni: Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért, 2018. *Az Európai Ügynökség Inkluzív Oktatás Statisztikai Rendszereit Vizsgáló Projektje: Kulcsfontosságú üzenetek és megállapítások (2014 / 2016)*. (A. Watkins, J. Ramberg és Lénárt A., szerk.). Odense, Dánia

Ez a jelentés elektronikusan teljes mértékben átalakítható formátumban és 25 nyelven áll rendelkezésre, hogy az abban foglalt információhoz minél jobb hozzáférést biztosítsunk. A jelentés elektronikus változatai hozzáférhetők az Ügynökség web site-ján: www.european-agency.org

A jelen dokumentum az eredeti angol nyelvű változat fordítása. Ha bizonytalan a fordításban szereplő információk pontosságát illetően, kérjük, hivatkozzon az eredeti angol szövegre.

ISBN: 978-87-7110-815-6 (Elektronikus formában)

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2018

Titkárság
Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brüsszeli Iroda
Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Tel: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	5
KULCSFONTOSSÁGÚ ÜZENETEK	7
ÖT MÉLTÁNYOSSÁGI KÉRDÉS	10
1. A tanulók mekkora hányada jár többségi iskolába?.....	10
<i>A tanulóknak a többségi oktatáshoz való hozzáféréseire vonatkozó adatok tendenciái .</i>	<i>11</i>
2. A tanulók mekkora hányada tölti idejének nagy részét tanuló társaival, többségi osztályteremben?	11
<i>A tanulóknak a befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáféréseire vonatkozó adatok tendenciái</i>	<i>12</i>
3. Hol helyezik el a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákokat?	12
<i>A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok felismerési arányainak tendenciái nagyban különböznek az egyes országok között.</i>	<i>13</i>
<i>Az elhelyezések száma a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva</i>	<i>13</i>
<i>A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésével kapcsolatos adatok tendenciái a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva.....</i>	<i>15</i>
<i>Az elhelyezések száma a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok létszámához viszonyítva</i>	<i>16</i>
4. Miben különböznek a hivatalosan SNI-tanulókként elismert lányok és fiúk felismerési és elhelyezési arányai?	19
5. Miben különböznek az SNI-tanulók felismerési és elhelyezési arányai az ISCED 1. és 2. szint között?	20
AZ EASIE-PROJEKT KERETÉBEN FOLYTATOTT MUNKA HÁTTERE	24
Adatlefedettség	24
Az EASIE-projekt keretében folytatott adatgyűjtési munka fontos vetületei	26
<i>Az SNI-tanulókként való hivatalos elismerés operatív meghatározása</i>	<i>26</i>
<i>A befogadó környezet operatív meghatározása</i>	<i>26</i>
Az EASIE-projekt keretében zajló adatvizsgálat hangsúlya	27
Megjegyzések	27
IRODALOMJEGYZÉK	29
MELLÉKLET: EASIE-INDIKÁTOROK 2014-RE ÉS 2016-RA	31
1. A többségi oktatásba való beiratkozási arány a teljes beiratkozott tanulói létszámhoz viszonyítva	31
2. Életkor.....	31
3. Hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok	31
<i>3a. Felismerési arányok</i>	<i>31</i>
Kulcsfontosságú üzenetek és megállapítások (2014 / 2016)	3

<i>3b. A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésének a megoszlása a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva</i>	<i>31</i>
<i>3c. A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésének megoszlása a teljes beiratkozott tanulói létszámhoz viszonyítva</i>	<i>32</i>

ELŐSZÓ

Az elmúlt több mint 20 évben az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért (az Ügynökség) együttműködő szervezetként szolgált tagállamai számára a befogadó nevelési-oktatási szakpolitikai kérdésekben. Az adatgyűjtés e munka szerves részét képezi. Habár eleinte a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókra összpontosított, most kiterjeszti hatályát, és a befogadó nevelési-oktatási rendszerekben tanuló valamennyi tanulót figyelembe veszi.

Az [Európai Ügynökség Inkluzív Oktatás Statisztikai Rendszereit Vizsgáló Projektje](#) (EASIE) keretében folytatott munka a nemzeti adatok gyűjtését, ismertetését és elemzését foglalja magában (Európai Ügynökség, dátum nélkül-, a). Az adatokat a befogadó nevelés-oktatás kulcsfontosságú szakpolitikai kérdéseiről tájékoztató, megállapodás szerinti indikátorokkal kapcsolják össze. Valamennyi adat országos [adatszakerítőktől](#) származik (Európai Ügynökség, dátum nélkül-, b).

A rendelkezésre álló adatok 30 országra vonatkoznak, és a következő kérdéskörökről nyújtanak tájékoztatást:

- a többségi oktatáshoz való hozzáférés;
- a befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés;
- a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezése.

Az adatok nemek, illetve [az oktatás egységes nemzetközi osztályozási rendszere](#) (ISCED) szerinti bontásban szerepelnek (az UNESCO Statisztikai Intézete, 2011).

E rövid jelentés az EASIE keretében folytatott munka eredményeként született kulcsfontosságú üzenetek és fő megállapítások hangsúlyozására törekszik. Jelenleg két [EASIE-adathalmaz](#) (Európai Ügynökség, dátum nélkül-, c) és [országközi jelentés](#) áll rendelkezésre:

- 2014-ben, a 2012/2013-as tanév alapján (Európai Ügynökség, 2017), illetve
- 2016-ban, a 2014/2015-ös tanév alapján (Európai Ügynökség, 2018a) gyűjtött adatok.

E jelentéseken kívül a teljes adathalmazt kérés esetén az Ügynökség Titkársága (secretariat@european-agency.org) különböző módokon lekérdezhető Excel-formátumban rendelkezésre bocsájtja.

E jelentés nem szolgál az adatok részletes statisztikai elemzésével, továbbá nem terjed ki az adathalmaz használatával elvégezhető valamennyi adatelemzési formára. Ehelyett inkább a 2014-es és 2016-os adatok átfogó értelmezése. Ennek célja az adathalmazokból származó azon kulcsfontosságú üzenetek és megállapítások kiemelése, amelyek fontosak az Ügynökség tagországaiban folytatott munka számára.

A következő fejezet **az EASIE 2014-ban és 2016-ban végzett munkája** nyomán született **10 kulcsfontosságú üzenetet** foglalja magában.

Az azt követő fejezet [öt méltányossági kérdéssel](#) kapcsolatos azon fő megállapításokat ismerteti, amelyeket az EASIE munkája hivatott megvizsgálni. Ezek mindegyike a méltányosság kérdését alátámasztó fő kérdésként van megfogalmazva.

Végezetül pedig a jelentés utolsó fejezete ismerteti [az EASIE keretében folytatott teljes munka hátterét](#).

Reményeink szerint a szakpolitikusok, a gyakorlati szakemberek, a kutatók és a rendszer többi szereplője érdekesnek találja majd a kulcsfontosságú üzeneteket és a fő megállapításokat a befogadóbb nevelési-oktatási rendszer kialakítása érdekében végzett közös munka szempontjából.

Cor J. W. Meijer

Az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért igazgatója

KULCSFONTOSÁGÚ ÜZENETEK

A 2014-es és 2016-os adatok tükrében 10 kulcsfontosságú üzenet azonosítható:

- 1** Összességében véve, a rendelkezésre álló adatok alátámasztják az Ügynökség egyéb munkaterületein megfogalmazott állítást, mely szerint a befogadó nevelés-oktatás politikai jövőkép az Ügynökség valamennyi tagállama számára. Valamennyi ország nyújt befogadó nevelési-oktatási lehetőségeket a hivatalosan sajátos nevelési igényű (SNI-) tanulókként elismert diákoknak. Mindazonáltal, az elhelyezési lehetőségek és előfordulási arányaik vizsgálata azt mutatja, hogy a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákokkal kapcsolatban a tagországok különböző módon és különböző mértékben hajtják végre ezt a jövőképet.
- 2** Az SNI országok által alkalmazott hivatalos meghatározásait – lásd az [országokra vonatkozó háttér-információkat](#) (Európai Ügynökség, dátum nélkül-, c) – megfigyelve megállapítható, hogy az országok eltérő tanulói csoportokat tekintenek SNI-vel rendelkezőknek. A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok körébe beletartoznak a *fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény* (Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), 2006) szerint meghatározott fogyatékossgal élő tanulók, de egyéb olyan tanulói csoportok is, amelyek további támogatást és erőforrásokat megkövetelő sajátos/további nevelési igényekkel rendelkeznek. Ez az egyik fő oka annak, hogy ilyen sok eltérés tapasztalható az országok adatai között, és megmagyarázza, hogy miért bonyolult – ha nem éppen lehetetlen néhány tekintetben – párhuzamot vonni az országok között.
- 3** A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok felismerési aránya nagyban különbözik az egyes országokban. Ami az SNI-vel rendelkező tanulók felismerését illeti, az adatok az országok közötti jogszabályi és szakpolitikai eltérésekre mutatnak rá – mindez az Ügynökség egyéb munkaterületein ismertetett és tárgyalt kérdésekből is kiderül.

- 4** Egyik ország sem rendelkezik egy teljes mértékben befogadó rendszerrel, amelyben a tanulók 100%-a részt vesz a többségi oktatásban, és ahol az idejük legalább 80%-ában tanuló társaikkal együtt oktatják őket az EASIE elhelyezési szintjével összhangban. Minden ország más-más formában biztosítja az elkülönített szakellátást – iskolák, osztályok, és/vagy egységek szintjén –, illetve más-más formában nyújtja az iskolán kívüli oktatást (például magántanulás vagy egyéb ágazat által fenntartott szakellátás). Az egyes országokban a befogadó intézményekben való elhelyezés aránya nagyjából 92% és 99,5% között mozog. Ezek az adatok pillanatképet mutatnak arról, hogy az országok mennyire közelítik meg a teljes mértékben befogadó rendszert.

- 5** Az elkülönített, nem többségi ellátásban történő elhelyezés (elkülönített speciális iskola, osztály, egység, illetve nem formális oktatási programok) aránya országonként eltér. Ami az oktatási támogatást és ellátást illeti, ezek az adatok az országok közötti jogszabályi és szakpolitikai eltérésekre mutatnak rá – amint az az Ügynökség egyéb munkaterületein ismertetett és tárgyalt kérdésekből szintén kiderül.

- 6** Minden országban mintegy kétszer több fiúról állapítják meg, hogy sajátos nevelési igénnyel rendelkezik – ilyenkor szükség van egy erre vonatkozó hivatalos döntésre is –, mint ahány lányról. Ez a 2:1 arány megmutatkozik a fiúk és a lányok elkülönített intézményekben való elhelyezési arányában, amint az a legtöbb ország adataiból is kitűnik.

- 7** Meglehetősen egyértelmű séma fedezhető fel a nemek megoszlásáról az egyes országokban. Ami azonban az ISCED-szint eloszlását illeti, éppen ennek az ellenkezője derül ki: nincsenek azonnal felismerhető sémák. Lényeges különbség figyelhető meg az országok között a két ISCED-szinten található tanulók arányaiban. Ez azt mutatja, hogy az országok eltérő módon és iskolai tanulmányaik eltérő szakaszaiban ismerik fel az SNI-vel rendelkező tanulókat.

- 8** A különböző okok miatt és körülmények között iskolába nem járó tanulók helyzete (például az oktatási rendszerbe hivatalosan beiratkozott, de iskolába nem járó, illetve semmilyen oktatási formába be nem iratkozott tanulók) majdnem mindegyik országban tisztázatlan. Ezt mélyrehatóbban meg kell vizsgálni, mivel a legtöbb ország esetében gyakran korlátozott vagy hiányos adatok állnak rendelkezésre.

-
- 9** Az összes országból származó, tendenciákra vonatkozó adatok nem mutatnak általános átlagos változást a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok felismerési arányaiban. Néhány ország esetében azonban a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok arányának az egyértelmű növekedése figyelhető meg.
- 10** A tendenciákra vonatkozó országos adatok arra is rámutatnak, hogy átlagosan elhanyagolható a teljesen elkülönített oktatási intézményben (speciális osztályban és iskolában) tanuló, hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok arányának a csökkenése.

ÖT MÉLTÁNYOSSÁGI KÉRDÉS

Ez a fejezet a 2014 és 2016 között az EASIE munkája során tanulmányozás céljával megfogalmazott **öt méltányossági kérdés** főbb megállapításait ismerteti. Ezek a kérdések a következők:

1. a többségi oktatáshoz való hozzáférés;
2. a befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés;
3. a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezése;
4. a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésével kapcsolatos adatok nemek szerinti bontása;
5. a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésével kapcsolatos adatok ISCED-szint szerinti bontása.

Ezek mindegyike a méltányosság kérdését alátámasztó fő kérdésként van megfogalmazva. Ezt követően a fejezet a kérdésre választ kereső adatelemzési indikátorok köré épül fel. Az egyes fejezetekben tárgyalt indikátorok a 2014-es és 2016-os [országközi jelentésekben](#) (Európai Ügynökség, 2017; 2018a) foglalt indikátorok által alkalmazott számozást követik.

Az adott indikátorokkal kapcsolatos további részletes információkért tanulmányozza az országközi jelentéseket. Ezek ugyanis ismertetik az egyes indikátorokat, az alkalmazott számítási módszert, a figyelembe vett országokat, valamint az adott indikátor eredményét. Grafikonokat és táblázatokat tartalmaznak, amelyek az egyes indikátorokra vonatkozó valamennyi elérhető országadatot ismertetik.

Hét, a teljes tanulói létszámra összpontosító indikátor esetében ismertetésre kerülnek az adatok tendenciáiból levont megállapítások. E megállapítások a 2014-ből és 2016-ból származó adatok (százalékban kifejezett) összesített átlagértékei közötti különbségeket vizsgálják. A tendenciákra vonatkozó adatok a két adathalmaz között megfigyelt növekedést vagy csökkenést jelző százalékpontként vannak feltüntetve. Fontos megjegyezni, hogy ezek a tendenciákra vonatkozó adatok csakis azon országok adatain alapulnak, amelyek 2014-ben és 2016-ban is szolgáltatott adatot.

Az összes többi indikátor esetében szövegdobozokban ismertetjük a főbb kérdésekkel és problémákkal kapcsolatos megállapításokat.

1. A tanulók mekkora hányada jár többségi iskolába?

E kérdés a tanulóknak a többségi oktatáshoz való hozzáféréseire vonatkozik.

Az 1.1. indikátor a **többségi** oktatásba beiratkozott tanulók arányát vizsgálja – tehát az összes többségi oktatási intézménybe beiratkozott tanulónak az összes oktatási környezetben beiratkozott teljes tanulói létszámhoz viszonyított százalékos aránya.

A rendelkezésre bocsátott adatok a többségi oktatási környezetben tanulóakra, illetve a többségi oktatási környezeten kívül tanulóakra összpontosítanak.

A legtöbb országban a többségi oktatásba történő beiratkozás egy többségi oktatást biztosító osztályban vagy pedig egy többségi iskola keretében működő elkülönített speciális osztályban való elhelyezést jelenti. A nem többségi oktatási környezetben tanulók teljesen elkülönített speciális iskolákban, egészségügyi vagy szociális intézmények által működtetett nem formális oktatási környezetben stb. vannak elhelyezve, vagy pedig magántanulók.

A 2014-es adatok 28 országból származnak. A 28 országban a többségi oktatásba való beiratkozási arány 93,44% és 99,88% között mozog, a 28 ország összesített átlaga pedig 97,36%.

A 2016-os adatok 29 országból származnak. A 29 országban a többségi oktatásba való beiratkozási arány 92,02% és 99,97% között mozog, a 29 ország összesített átlaga pedig 98,64%.

A rendelkezésre álló adatok tanúsága szerint valamennyi országban a tanulók túlnyomó része többségi iskolában tanul, azonban nem minden tanuló tanul többségi iskolában.

Egyik országban sincs a többségi oktatásba való 100%-os beiratkozási arány.

A tanulóknak a többségi oktatáshoz való hozzáférése vonatkozó adatok tendenciái

2014-re és 2016-ra is vonatkozó adat összesen 25 országból érkezett. Mind a 25 országban 2014 és 2016 között a többségi oktatásba való beiratkozás arányában megfigyelhető egy alig több mint 1 százalékpontos átlagos növekedés.

Az adatok azt sugallják, hogy 2016-ban a többségi oktatásba való általános beiratkozási arány alig több mint 1 százalékponttal haladta meg a 2014-es értéket.

2. A tanulók mekkora hányada tölti idejének nagy részét tanuló társaival, többségi osztályteremben?

E kérdés valamennyi tanulónak a befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférése vonatkozik.

Az 1.2. indikátor a **befogadó** oktatás-nevelésbe beiratkozott tanulók arányát vizsgálja, vagyis azon tanulóknak a valamennyi oktatási környezetbe beiratkozott teljes tanulói létszámhoz viszonyított százalékos arányát, akik többségi osztályban, tanuló társaikkal töltik az idejük legalább 80%-át.

Az adatok azokat a tanulókat jelölik, akik befogadó, illetve nem befogadó nevelés-oktatásban részesülnek, összehangban az EASIE 80%-os időelosztási szinttel.

A legtöbb országban a befogadó nevelés-oktatásba való beiratkozás többségi osztályban, a 80%-os időelosztási szinttel, vagy pedig az e szintet helyettesítő értékkel (további információkért lásd a [befogadó környezet](#) operatív meghatározását „Az EASIE-projekt keretében folytatott adatgyűjtési munka fontos vetületei” című fejezetben) összhangban történő elhelyezést jelent.

A nem befogadó környezetben tanulók többségi iskolákban, teljesen elkülönített speciális iskolákban, egészségügyi vagy szociális intézmények által működtetett nem formális oktatási környezetben stb. vannak elhelyezve, vagy pedig nem is vesznek részt a formális oktatásban.

A 2014-es adatok 26 országból származnak. A befogadó környezetekben a beiratkozási arány 93,47% és 99,88% között mozog, a 26 ország összesített átlaga pedig 97,54%.

A 2016-os adatok 28 országból származnak. A befogadó környezetekben a beiratkozási arány 92,02% és 99,97% között mozog, a 28 ország összesített átlaga pedig 98,19%.

A rendelkezésre álló adatok arra utalnak, hogy a részt vevő országok közül egyikben sem 100%-os a beiratkozási arány a befogadó környezetekben. Valamennyi országban rendelkezésre áll valamilyen formájú elkülönített szakellátás (elkülönített iskolák és oktatási egységek), illetve a többségi oktatáson belül léteznek elkülönített osztályok.

A tanulóknak a befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférésére vonatkozó adatok tendenciái

2014-re és 2016-ra is vonatkozó adat összesen 23 országból érkezett. E 23 országban elhanyagolható mértékű (0,14 százalékpontnyi) átlagos növekedés volt tapasztalható a befogadó nevelés-oktatásba való beiratkozás aránya terén.

Az adatok tanúsága szerint 2014 és 2016 között általánosságban elhanyagolható mértékben növekedett azon tanulók aránya, akik idejük nagy részét tanuló társaikkal töltötték, többségi osztálytermekben.

3. Hol helyezik el a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákokat?

E kérdés azt vizsgálja, hogy idejük túlnyomó (legalább 80%-a) részében hol helyezik el oktatási céllal a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákokat.

E kérdés egyik legfőbb előfutára azonban a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok **felismerési arányainak** vizsgálata. A 3a.1. indikátor ezt vizsgálja a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak az oktatási rendszerbe beiratkozott tanulói létszámhoz viszonyított arányának figyelembevételével.

2014-re vonatkozóan 30 országból érkezett adat. A felismerési arányok 1,11% és 17,47% között mozognak. Az országok összesített átlaga 4,53%.

2016-ra vonatkozóan 30 országból érkezett adat. A felismerési arányok 1,06% és 20,50% között mozognak. Az országok összesített átlaga 4,44%.

Szembetűnő eltérések mutatkoznak a sajátos nevelési igényű rendelkezőként (ide tartozik a fogyatékoság is) számon tartott azon tanulók számában és arányaiban, akik valamilyen formában további ellátásra szorulnak. Mindez azt tükrözi, hogy az egyes országok oktatási szakpolitikái és gyakorlatai általánosan eltérőek, és ez a speciális oktatás területére különösen igaz.

A felismerési arányok terén mutatkozó eltérések alapvetően az értékelési/felmérési eljárások, illetve a finanszírozási szakpolitikák különbségeivel magyarázhatók, nem pedig a SNI-tanulóként való hivatalos elismerést igénylő sajátos nevelési igényű vagy fogyatékoságok különböző formáinak tényleges előfordulásával.

A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok felismerési arányainak tendenciái nagyban különböznek az egyes országok között.

2014-re és 2016-ra is vonatkozó adat összesen 29 országból érkezett. Ebben a 29 országban a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak az átlagos aránya körülbelül ugyanaz volt (0,04 százalékpontos eltérés) 2014-ben és 2016-ban.

Az adatok azt sugallják, hogy a vizsgált országokban általánosságban nem volt tapasztalható változás a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok felismerésének arányaiban, azonban néhányban ezek közül jelentős különbségek mutatkoztak.

A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésének megoszlása kétféleképpen vizsgálható meg:

1. az elhelyezések száma a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva;
2. az elhelyezések száma a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok létszámához viszonyítva.

Mindkét lehetőséggel külön-külön foglalkozunk az alábbiakban.

Az elhelyezések száma a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva

A 3b.1. indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak a befogadó oktatási rendszerben mért, az oktatásba beiratkozott teljes tanulói létszámhoz viszonyított arányát vizsgálja.

A 2014-es adatok 28 országból származnak. A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak az aránya a befogadó környezetekben 0,14%-tól 16,02%-ig terjed, a 28 ország összesített átlaga pedig 2,36%.

A 2016-os adatok 28 országból származnak. A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak az aránya a befogadó környezetekben 0,12%-tól 19,05%-ig terjed, a 28 ország összesített átlaga pedig 2,73%.

Ha összevetjük ezeket az adatokat a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak az oktatásba beiratkozott teljes tanulói létszámhoz viszonyított arányával, megfigyelhetjük, hogy számos olyan országban, ahol a legmagasabb az SNI-felismerési arány, ezeknek a tanulónak a többsége befogadó környezetekben van elhelyezve.

A 3b.2. indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok speciális osztályokban való elhelyezési arányát vizsgálja a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva.

2014-re vonatkozóan 24 országból érkezett adat. Az elhelyezési arány 0,09% és 3,64% között mozog. A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak többségi iskolákban kialakított elkülönített osztályokban történő oktatásának az összesített átlaga 0,56%.

2016-ra vonatkozóan 24 országból érkezett adat. Az elhelyezési arány 0,07% és 3,70% között mozog. A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak többségi iskolákban kialakított elkülönített osztályokban történő oktatásának az összesített átlaga 0,53%.

A tanulónak minden országban lehetőségük van a többségi iskolákba való beiratkozásra, azonban előfordulhat, hogy idejük nagy részét tanuló társaiktól távol töltik.

Itt fontos megjegyezni, hogy megtörténhet, hogy e tényező kapcsán nem szolgáltatott elegendő adatot. Az országok közül többen szabadkoztak, hogy nehéz adatot szolgáltatni a többségi iskolákban kialakított elkülönített osztályokban tanuló diákokról. A speciális iskolákkal kapcsolatos adatok könnyebben hozzáférhetőek a legtöbb adatszolgáltató országban.

A 3b.3. indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak speciális iskolákban való elhelyezési arányát vizsgálja a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva.

2014-re vonatkozóan 30 országból érkezett adat. Az elhelyezési arány 0,09% és 7,06% között mozog. Az elkülönített, speciális iskolákban oktatott tanulók arányának összesített átlaga 1,82%.

2016-ra vonatkozóan 30 országból érkezett adat. Az elhelyezési arány 0,03% és 7,98% között mozog. Az elkülönített, speciális iskolákban oktatott tanulók arányának összesített átlaga 1,54%.

A tanulóknak minden országban lehetőségük van elkülönített, speciális iskolákba való beiratkozásra, ahol idejük nagy részét tanuló társaiktól távol töltik.

A speciális iskolákban való elhelyezési arányok széles skálája rámutat arra, hogy az egyes országokban igen eltérő elhelyezési eljárásokat és struktúrákat követnek a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok esetében.

A 3b.4. indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak a nem formális oktatási környezetekben tapasztalt, az oktatásba beiratkozott teljes tanulói létszámhoz viszonyított arányát vizsgálja. Mindössze négy országnak állt módjában adatot szolgáltatni ehhez az indikátorhoz. Emiatt nem lehet egyértelmű megállapításokat tenni, ezért ezt itt nem tárgyaljuk. A jelentés „[Megjegyzések](#)” című fejezete utal a rendelkezésre nem álló adatok kérdésére.

A 3b.5. indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak a teljesen elkülönített oktatási környezetekben (például speciális iskolákban és osztályokban) tapasztalt, az oktatásba beiratkozott teljes tanulói létszámhoz viszonyított arányát vizsgálja.

2014-re vonatkozóan 24 országból érkezett adat. A teljesen elkülönített környezetekben való elhelyezések aránya 0,36% és 6,28% között mozog, míg a 24 ország összesített átlaga 1,67%.

2016-ra vonatkozóan 24 országból érkezett adat. A teljesen elkülönített környezetekben való elhelyezések aránya 0,55% és 5,88% között mozog, míg a 24 ország összesített átlaga 1,62%.

Minden országban egyes tanulók – különösen a bonyolultabb és súlyosabb sajátos nevelési igényekkel és/vagy fogyatékkal küzdők – esetében az elkülönített szakellátást még mindig az oktatáshoz való jogukat biztosító oktatási elhelyezés jelenti, noha itt nem beszélhetünk befogadó nevelés-oktatásról.

A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésével kapcsolatos adatok tendenciái a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva

A 3b.1. indikátorhoz 2014-re és 2016-ra vonatkozó adat összesen 25 országból érkezett. A szóban forgó 25 országban 2014 és 2016 között a befogadó környezetekben a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok arányában általánosságban egy enyhe (0,27 százalékpontos) növekedés volt tapasztalható.

Az adatok tanúsága szerint összességében véve enyhe növekedés volt tapasztalható a befogadó környezetekben elhelyezett, hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok esetében.

A 3b.2. mutatóhoz 2014-re és 2016-ra vonatkozó adat összesen 23 országból érkezett. Ebben a 23 országban a hivatalosan SNI-tanulókként elismert és speciális osztályokban elhelyezett diákoknak az átlagos aránya majdnem változatlan volt (0,04 százalékpontos csökkenés) 2014 és 2016 között.

Az adatok azt mutatják, hogy a hivatalosan SNI-tanulókként elismert és speciális osztályokban elhelyezett diákoknak az aránya alig változott.

A 3b.3. mutatóhoz 2014-re és 2016-ra vonatkozó adat összesen 28 országból érkezett. Ebben a 28 országban a speciális iskolákban a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak az átlagos aránya körülbelül ugyanaz volt (0,06 százalékpontos csökkenés) 2014-ben és 2016-ban.

Az adatok azt mutatják, hogy a hivatalosan SNI-tanulókként elismert és speciális iskolákban elhelyezett diákoknak az aránya alig változott.

A 3b.5. mutatóhoz 2014-re és 2016-ra vonatkozó adat összesen 23 országból érkezett. A szóban forgó 23 országban 2014 és 2016 között a teljesen elkülönített oktatási környezetekben a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok arányában általánosságban elhanyagolható (0,05 százalékpontos) növekedés volt tapasztalható.

Az adatok azt mutatják, hogy a teljesen elkülönített oktatási környezetekben a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok aránya elhanyagolható mértékben csökkent.

Az elhelyezések száma a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok létszámához viszonyítva

A 3c.1. indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak a befogadó oktatási rendszerben tapasztalt – a sajátos nevelési igénnyel rendelkező tanulók létszámához viszonyított – arányát vizsgálja.

2014-re vonatkozó adatok 28 országból származnak, az arányok pedig a 3,46% és 98,18% közötti tartományban mozognak, míg az összesített átlag 52,68%.

2016-ra vonatkozó adatok 28 országból származnak, az arányok pedig a 4,98% és 99,21% közötti tartományban mozognak, míg az összesített átlag 60,56%.

A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok befogadó nevelés-oktatásban való elhelyezési aránya széles tartományban mozog. Ez is azt tükrözi, hogy az egyes országok igencsak különbözően közelítik meg az SNI-tanulókként elismert diákok oktatásának biztosítását.

Az egyes országokban az SNI-tanulókként elismert diákok több mint fele befogadó környezetben – azaz többségi osztályban – van elhelyezve ideje több mint 80%-ában.

A 3c.2. indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak speciális osztályokban tapasztalt – a sajátos nevelési igénnyel rendelkező tanulók létszámához viszonyított – arányát vizsgálja.

2014-re vonatkozó adatok 24 országból származnak, az arányok pedig az 1,89% és 59,69% közötti tartományban mozognak, míg az összesített átlag 13,16%.

2016-ra vonatkozó adatok 24 országból származnak, az arányok pedig a 2,15% és 55,34% közötti tartományban mozognak, míg az összesített átlag 11,91%.

Jelentős különbségek mutatkoznak az országok között abban, hogy milyen mértékben alkalmazzák a speciális osztályokat az SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezési opciójaként.

Egyéb elhelyezési formákhoz (például befogadó nevelés-oktatás vagy speciális iskolák) viszonyítva ez az elhelyezési forma kevésbé elterjedt. Mindazonáltal, amint azt a fentiekben megjegyeztük, megtörténhet, hogy nem áll rendelkezésre elegendő adat e téren, ugyanis számos ország jelezte, hogy nehéz számukra megbízható adatokat szolgáltatni ehhez az indikátorhoz.

A 3c.3. indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak speciális iskolákban tapasztalt – a sajátos nevelési igénnyel rendelkező tanulók létszámához viszonyított – arányát vizsgálja.

2014-re vonatkozó adatok 30 országból származnak, az arányok pedig a 1,74% és 95,73% közötti tartományban mozognak, míg az összesített átlag 40,04%.

2016-ra vonatkozó adatok 30 országból származnak, az arányok pedig a 0,79% és 100,00% közötti tartományban mozognak, míg az összesített átlag 34,76%.

Az országok arról számoltak be, hogy az SNI-tanulókként elismert diákokra vonatkozóan az ehhez az indikátorhoz kapcsolódó adatok a legmegbízhatóbbak. Ezek az adatok ráadásul az adatgyűjtési gyakorlatban részt vevő összes országból rendelkezésre állnak.

Ennek az elhelyezési lehetőségnek az alkalmazási aránya meglehetősen széles skálán mozog: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok speciális iskolákban való elhelyezésének az aránya a kevesebb mint 1%-tól 100%-ig terjed. Ismételten kihangsúlyozzuk azonban, hogy ez az egyes országok által alkalmazott meglehetősen változatos szakpolitikai és ellátási megközelítésekkel függ össze.

A 3c.4. indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak a nem formális oktatási környezetekben tapasztalt – a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok létszámához viszonyított – arányát vizsgálja. Mindössze négy országnak állt módjában adatot szolgáltatni ehhez az indikátorhoz. Emiatt nem lehet egyértelmű megállapításokat tenni, ezért ezt itt nem tárgyaljuk. A jelentés „[Megjegyzések](#)” fejezete a rendelkezésre nem álló adatok kérdésére utal.

A 3c.5. indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak a teljesen elkülönített oktatási környezetekben (például speciális iskolákban és osztályokban) tapasztalt – az SNI-tanulókként elismert diákok létszámához viszonyított – arányát vizsgálja.

2014-re vonatkozó adatok 24 országból származnak, az arányok pedig a 7,11% és 100% közötti tartományban mozognak, míg az összesített átlag 39,05%.

2016-ra vonatkozó adatok 24 országból származnak, az arányok pedig a 7,10% és 100%¹ közötti tartományban mozognak, míg az összesített átlag 36,56%.

Az egyes országokban az elkülönített oktatási környezetek aránya meglehetősen változatos. Ugyanakkor valamennyi adatszolgáltató országban van egy bizonyos számú tanuló, akinek a tanulótársai körében biztosítandó, befogadó nevelés-oktatáshoz való joga nem érvényesül.

Az egyes részt vevő országokban a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok majdnem 40%-ának az oktatása elkülönített, nem befogadó környezetben zajlik.

¹ Mind a 2014-es, mind pedig a 2016-os adatok esetében az ebbe az indikátorba foglalt, egy országban mért 100%-os adat kiugró értéként kezelendő. Ez annak tudható be, hogy a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákokra vonatkozó adatok csakis a speciális osztályok és iskolák esetében állnak rendelkezésre, bármilyen egyéb befogadó környezet esetében nem.

4. Miben különböznek a hivatalosan SNI-tanulókként elismert lányok és fiúk felismerési és elhelyezési arányai?

Az adatgyűjtés során a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok tekintetében az alábbiakkal kapcsolatban sor került a begyűjtött adatok nemek szerinti lebontására:

- felismerési arányok;
- a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésének megoszlása a teljes beiratkozott tanulói létszámhoz viszonyítva;
- a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésének a megoszlása a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok teljes létszámához viszonyítva;

A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok felismerési arányának nemek szerinti bontását a 3a.1. indikátor ismerteti. Ez az indikátor a hivatalosan SNI-tanulókként elismert fiúk/lányok számának az oktatási rendszerbe beiratkozott tanulói létszámhoz viszonyított arányát vizsgálja.

2014-re vonatkozóan 23 országból érkezett adat. A fiúk körében a SNI-tanulókként való elismerés aránya 0,68% és 10,99% között helyezkedett el, míg az összesített átlag 2,86% volt. A lányok körében a SNI-tanulókként való elismerés aránya 0,43% és 6,48% között helyezkedett el, míg az összesített átlag 1,37% volt.

2016-ra vonatkozóan 26 országból érkezett adat. A fiúk körében a SNI-tanulókként való elismerés aránya 0,64% és 12,69% között helyezkedett el, míg az összesített átlag 2,99% volt. A lányok körében a SNI-tanulókként való elismerés aránya 0,42% és 7,82% között helyezkedett el, míg az összesített átlag 1,45% volt.

A nemek szerinti bontás mellett 2016-ban a nemek megoszlását is vizsgálták. A vizsgálat a hivatalosan SNI-tanulókként elismert fiúknak/lányoknak a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok teljes létszámához viszonyított teljes létszámán alapult.

2016-ra vonatkozóan 26 országból érkezett adat. A megoszlás a fiúk körében 60,16% és 73,50% között helyezkedett el, az összesített átlag pedig 67,35% volt. Ami a lányokat illeti, itt az összesített átlag 32,65%, a megoszlási tartomány pedig 26,50%–39,84% volt.

A fiúk lányokhoz viszonyított felismerési aránya az országokban 2:1. A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok 68%-a fiú és 32%-a lány.

Eltérő számú országnak áll módjában nemek szerinti bontásban adatot szolgáltatni a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok különböző környezetekben (befogadó nevelés-oktatás, speciális osztályok, speciális iskolák, nem formális oktatás, illetve valamennyi elkülönített környezet) történő elhelyezését vizsgáló 10 indikátor tekintetében.

Ezekből az indikátorokból kiderül, hogy a nemek megoszlása nagyjából azonos minden indikátor esetében: a különböző környezetekben elhelyezett, hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok mintegy kétharmada fiú, mintegy egyharmada pedig lány. E megállapítás

egyértelműen adódik a teljes tanulói létszámot, illetve a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok létszámát alapul vevő indikátorokból.

Az elhelyezési arány valamennyi környezet (befogadó nevelés-oktatás, speciális osztályok, speciális iskolák, illetve valamennyi elkülönített környezet) esetében szintén 2:1. Ez azt jelenti, hogy minden országban körülbelül kétszer több fiú van elhelyezve a különböző környezetekben.

Ez a megállapítás arra enged következtetni, hogy az egyes országok oktatási rendszereiben a fiúk SNI-tanulókként történő elismerése a lányokénál nagyobb mértékű.

A 2:1 felismerési arány az elhelyezési arányokból is visszaköszön: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert, befogadó nevelés-oktatásban, speciális osztályokban vagy speciális iskolákban elhelyezett fiúk száma kétszer magasabb, mint a lányoké.

5. Miben különböznek az SNI-tanulók felismerési és elhelyezési arányai az ISCED 1. és 2. szint között?

Az EASIE-projekt keretében végzett adatgyűjtés két eleme foglalkozik ISCED-kérdésekkel:

- a 2. táblázatban feltüntetett, életkorra vonatkozó mintaadatok;
- a 3. táblázatban feltüntetett, ISCED 1. és 2. szint szerinti bontások.

Az életkorra vonatkozó mintaadatok a konkrétan 9 éves életkorú tanulói létszámot (a legtöbb ország esetében a tipikus ISCED 1 életkornak felel meg) és a konkrétan 15 éves életkorú tanulói létszámot (a legtöbb ország esetében a tipikus ISCED 2 életkornak felel meg) azonosítják. E két életkor ráadásul megfelel az Európai Unió szintjén az iskolaelhagyási aránnyal kapcsolatban végzett adatgyűjtés során megállapított arányokkal.

A 2.1. indikátor a 9 éves tanulókra vonatkozóan szolgál életkorra vonatkozó mintaadatokkal. A 2.2. indikátor a 15 éves tanulókra vonatkozóan szolgál életkorra vonatkozó mintaadatokkal. Mindkét indikátor a többségi oktatásba beiratkozott tanulók arányát tárgyalja, tehát az összes többségi oktatási intézménybe beiratkozott, bizonyos életkorú tanulóknak az összes oktatási környezetbe beiratkozott, bizonyos életkorú teljes tanulói létszámhoz viszonyított százalékos arányát.

Az adatok a többségi oktatásban tanuló, illetve a többségi oktatáson kívül tanuló, 9 és 15 éves tanulókra összpontosítanak. „Életkori pillanatképet” nyújtanak az ISCED-szintekről, amint azok a jellemző ISCED-korosztályban megmutatkoznak majdnem minden országban.

A 9 éves korosztály esetében 2014-re vonatkozóan 25 országból érkezett adat. A többségi oktatásba való beiratkozási arány a 9 éves korosztály esetében 93,27% és 100,00% közé tehető, az összesített átlag pedig 98,10%.

A 9 éves korosztály esetében 2016-ra vonatkozóan 27 országból érkezett adat. A többségi oktatásba való beiratkozási arány a 9 éves korosztály esetében 93,79% és 99,98% közé tehető, az összesített átlag pedig 98,54%.

A 15 éves korosztály esetében 2014-re vonatkozóan 23 országból érkezett adat. A többségi oktatásba való beiratkozási arány a 15 éves korosztály esetében 88,29% és 99,81% közé tehető, az összesített átlag pedig 98,18%.

A 15 éves korosztály esetében 2016-ra vonatkozóan 26 országból érkezett adat. A többségi oktatásba való beiratkozási arány a 15 éves korosztály esetében 88,23% és 99,99% közé tehető, az összesített átlag pedig 97,07%.

Minden ország esetében megállapítható, hogy a 9 éves tanulók túlnyomó többsége, de nem 100%-a többségi iskolákban tanul. Minden ország esetében megállapítható, hogy a 15 évesek túlnyomó többsége, de nem 100%-a többségi iskolákban tanul. A 15 éves tanulók tekintetében egyik országról sem mondható el, hogy a többségi oktatásba való beiratkozás mértéke 100%-os.

Az életkorra vonatkozó mintaadatoknak az ISCED-szintekkel való összevetéséből az derül ki, hogy az ISCED 1. és 2. szintjén nagyjából ugyanakkora a többségi oktatásba való beiratkozás aránya.

A 2.3. és a 2.4. indikátor a befogadó oktatásba-nevelésbe beiratkozott 9, illetve 15 éves tanulók arányát vizsgálja, vagyis azon konkrét életkorú tanulóknak a valamennyi oktatási környezetbe beiratkozott, konkrét életkorú teljes tanulói létszámhoz viszonyított százalékos arányát, akik idejük legalább 80%-át többségi osztályban, tanuló társaikkal töltik.

A 9 éves korosztály esetében 2014-re vonatkozóan 21 országból érkezett adat. A befogadó környezetekben tapasztalt beiratkozási arány 93,27% és 100,00% között mozog, az összesített átlag pedig 98,18%.

A 9 éves korosztály esetében 2016-ra vonatkozóan 22 országból érkezett adat. A befogadó környezetekben tapasztalt beiratkozási arány 93,79% és 99,98% között mozog, az összesített átlag pedig 98,67%.

A 15 éves korosztály esetében 2014-re vonatkozóan 20 országból érkezett adat. A befogadó környezetekben tapasztalt beiratkozási arány 92,00% és 99,79% között mozog, a 20 ország összesített átlaga pedig 97,88%.

A 15 éves korosztály esetében 2016-ra vonatkozóan 21 országból érkezett adat. A befogadó környezetekben tapasztalt beiratkozási arány 78,78% és 99,99% között mozog, a 21 ország összesített átlaga pedig 98,45%.

A legtöbb országban legalább néhány 9 éves tanuló valamilyen nem befogadó környezetben tanul. A legtöbb országban rendelkezésre áll elkülönített szakellátás (elkülönített iskolák és oktatási egységek), illetve a többségi oktatáson belül léteznek az ISCED 1. szintű programjait lehetővé tevő elkülönített osztályok.

A részt vevő országok közül egyikben sem 100%-os a befogadó környezetekbe való beiratkozás aránya a 15 évesek körében. Minden országban rendelkezésre áll valamilyen formájú elkülönített szakellátás (elkülönített iskolák és oktatási egységek), illetve a többségi oktatáson belül léteznek az ISCED 2. szintű programjait lehetővé tevő elkülönített osztályok.

Az életkorra vonatkozó mintaadatoknak az ISCED-szintekkel való összevetéséből az derül ki, hogy az ISCED 1. és 2. szintjén nagyjából ugyanakkora a befogadó nevelés-oktatásba való beiratkozás aránya.

Az adatgyűjtés során a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok tekintetében az alábbiakkal kapcsolatban sor került a begyűjtött adatoknak az ISCED 1. és 2. szintje szerinti lebontására:

- felismerési arányok;
- a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésének megoszlása a teljes beiratkozott tanulói létszámhoz viszonyítva;
- a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésének megoszlása a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok teljes létszámához viszonyítva.

Ami a felismerési arányokat illeti, 2014-re vonatkozóan 29 országból érkezett adat:

Az ISCED 1. szintjén a SNI-tanulókként való felismerési arány 0,62% és 10,89% között helyezkedik el, míg a 29 ország összesített átlaga 2,62%.

Az ISCED 2. szintjén a SNI-tanulókként való felismerési arány 0,50% és 6,82% között helyezkedik el, míg a 29 ország összesített átlaga 2,23%.

A felismerési arányok tekintetében 2016-ra vonatkozóan 30 országból érkezett adat:

Az ISCED 1. szintjén a SNI-tanulókként való felismerési arány 0,62% és 12,57% között helyezkedik el, míg a 30 ország összesített átlaga 2,37%.

Az ISCED 2. szintjén a SNI-tanulókként való felismerési arány 0,45% és 7,94% között helyezkedik el, míg a 30 ország összesített átlaga 2,07%.

Az ISCED szerinti bontások mellett vizsgálták az ISCED-nek az ISCED-szinteken belüli megoszlását. Ez az ISCED 1, illetve ISCED 2 szinten található, hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak az egyes ISCED-szinteken belül mért teljes tanulói létszámhoz viszonyított teljes létszámán alapul.

2016-ra vonatkozóan 30 országból érkezett adat. Az ISCED 1 esetében az összesített átlag 4,12%, az értékek pedig 0,90% és 19,45% között mozognak. Az ISCED 2 esetében az összesített átlag 4,86%, az értékek pedig 1,42% és 22,48% között mozognak.

Az ISCED 1-ben a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok aránya az ISCED 2-höz képest országonként jelentősen eltérő. A legtöbb országban az arány az ISCED 1-ből az ISCED 2-be lépve emelkedik.

Ennek egyik lehetséges magyarázata az, hogy ezekben az országokban számos tanuló teljes iskolai pályafutása során viseli a „címkét” miszerint ő segítségre szorul. Ráadásul az ISCED 2-ben megjelennek olyan tanulók is, akikről később derül ki, hogy SNI-vel rendelkeznek.

Megjegyezendő, hogy ez a minta nem jellemző minden országra: néhány országban az ISCED 1-ben több hivatalosan SNI-tanulóként elismert diák van.

Eltérő számú országnak áll módjában az ISCED szerinti bontásban adatot szolgáltatni a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok különböző környezetekben (befogadó nevelés-oktatás, speciális osztályok, speciális iskolák, nem formális oktatás, illetve valamennyi elkülönített környezet) történő elhelyezését vizsgáló 10 indikátor tekintetében.

A valamennyi rendelkezésre álló indikátort megfigyelve, az országok közötti különbségek és különböző minták ellenére, a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok aránya az ISCED 1. és 2. szinten az egyes környezetekben nagymértékben nem változik. A befogadó környezetekben és speciális osztályokban tapasztalt összesített átlagos beiratkozási arány az ISCED 1-ben magasabb, mint az ISCED 2-ben. Ez az apró eltérés kizárólag a speciális iskolák esetében fordított; itt az ISCED 2-ben arányosan több tanuló jár speciális iskolában, mint az ISCED 1-ben.

Mindazonáltal, a valamennyi elkülönített speciális környezetben tanuló diákokra vonatkozó összesített adatokat megfigyelve – és elismerve az országok közötti különbségeket – látható, hogy az ISCED 1. szinten több tanuló tanul teljesen elkülönített környezetben, mint az ISCED 2. szinten.

AZ EASIE-PROJEKT KERETÉBEN FOLYTATOTT MUNKA HÁTTERE

Az elmúlt több mint 20 évben az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért (az Ügynökség) együttműködő szervezetként szolgált tagországi számára a befogadó nevelési-oktatási szakpolitikai kérdésekben (tevékenysége jelenleg 31 tagország 35 joghatóságára terjed ki).

Az Európai Ügynökség Inkluzív Oktatás Statisztikai Rendszereit Vizsgáló Projektje (EASIE) keretében folytatott adatgyűjtési munka az Ügynökség számos tevékenységén alapul. Az Ügynökség először 1999-ben 17 tagországából összegyűjtötte a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókként felismert diákokra vonatkozó összehasonlító mennyiségi adatokat. Ez a tevékenység az Európai Bizottság Szókratész programjának az értékelése mellett zajlott. Az 1999-ben összegyűjtött információkat megvizsgálták, és az Ügynökség országainak képviselői számára hasznos referenciaanyagnak találták. Döntés született a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókként felismert diákokra vonatkozó mennyiségi adatoknak az oktatás helyszínén történő rendszeres gyűjtéséről. Az adatokat az Ügynökség országos képviselői gyűjtik össze, 2002 óta pedig az Ügynökség két évente ki is adja ezeket. További információkért lásd az [Az EASIE módszertani jelentése](#) (Európai Ügynökség, 2016) című kiadványt, amely a 2014-ben és 2016-ban sorra került adatgyűjtéssel², valamint a [sajátos nevelési igényű tanulók oktatásával kapcsolatos országonkénti adatokkal](#) (Európai Ügynökség, 2009; 2010; 2012) foglalkozik.

Az EASIE-projekt keretében zajló adatgyűjtés az Ügynökség hosszú távú, járulékos tevékenysége. Célja a tanulók jogainak ismertetése és az oktatási rendszer minőségével és hatékonyságával kapcsolatos problémák feltárása, amint azt [a gyermekek jogairól szóló egyezmény](#) (Egyesült Nemzetek Szervezete, 1989) és [a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény](#) (Egyesült Nemzetek Szervezete, 2006), valamint az Európai Unió [oktatással és képzéssel kapcsolatos stratégiai célkitűzései](#) (ET 2020) (Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2016) is felvázolják.

Adatlefedettség

Az EASIE-projekt keretében folytatott munka az Ügynökség adatgyűjtésében elmozdulást jelent. A sajátos nevelési igényű tanulóknak elkülönített, szegregált környezetben való elhelyezésére fektetett kizárólagos hangsúlyt felváltja a valamennyi tanköteles tanulóra és a valamennyi – befogadó és elkülönített – oktatási környezetbe való beiratkozásra fektetett hangsúly. Emellett az EASIE által gyűjtött adatok indikátorok széles körét vonultatják fel a befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés terén, nemek és ISCED-programok – jelenleg ISCED 1. és 2. szint – szerinti felbontásban.

² A 2018-ban sorra kerülő adatgyűjtési tevékenység kiegészítése céljával elkészült az EASIE módszertani jelentés frissített változata (Európai Ügynökség, 2018b).

Az EASIE-projekt keretében végzett adatgyűjtés a következőkre terjed ki:

- a tanköteles korú tanulói létszám az ISCED 1. és 2. szinten (azaz az iskolába beiratkozott adott életkorú tanulók létszáma);
- a tankötelezettség valamennyi ágazata (állami, független és magánoktatás);
- valamennyi lehetséges elhelyezési forma (többségi iskolák, speciális osztályok és egységek, valamint speciális iskolák);
- nem formális oktatás (például az ellátást nem az oktatási ágazat, hanem egyéb, úgy mint egészségügyi vagy szociális szolgáltatások nyújtják);
- a semmilyen oktatási ellátásban nem részesülő tanulók.

Ez a jelentés az adatgyűjtési tevékenységben részt vevő valamennyi ország által szolgáltatott adatot vizsgálja.

A 2014-ben gyűjtött adathalmazhoz 30 ország járult hozzá: Belgium (flamand és francia nyelvű közösség), Ciprus, a Cseh Köztársaság, Dánia, Egyesült Királyság (Anglia, Észak-Írország, Skócia és Wales), Észtország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Horvátország, Izland, Írország, Lettország, Lengyelország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Norvégia, Portugália, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia.

A 2016-ban gyűjtött adathalmazhoz szintén 30 ország járult hozzá, bár nem teljesen ugyanazokról az országokról van szó: Belgium (flamand nyelvű közösség), Ciprus, a Cseh Köztársaság, Dánia, Egyesült Királyság (Anglia, Észak-Írország, Skócia és Wales), Észtország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Horvátország, Izland, Írország, Lettország, Lengyelország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia.

Mindkét adathalmazt az országos adatszaktörtekkel közösen meghatározott és elfogadott 17 – a [mellékletben](#) részletesen ismertetett – indikátor vonatkozásában vizsgálták meg. Az indikátorok az országos adatok három területén alapulnak:

- a tanulói létszámmal és a beiratkozással kapcsolatos adatok;
- a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákokkal kapcsolatos adatok;
- az életkorra vonatkozó mintaadatok (9 és 15 éves), az ISCED 1. és 2. szintnek megfelelően.

Az EASIE-adatok valamennyi tanulóra, valamennyi tanuló életkorára, valamint az oktatási igényeik teljesítése érdekében támogatásban részesülő (azaz, a hivatalosan SNI-tanulókként elismert) tanulók egy alcsoportjára összpontosulnak.

Az Ügynökség jelenleg nem gyűjt adatot az országoktól olyan tanulókról, akik bár valamilyen formában további tanulási támogatásban részesülnek, **nem** hivatalosan SNI-ként számon tartott tanulók. Az Ügynökség tagországi képviselői megállapodtak abban, hogy az előrelátható jövőben az ilyen tanulókkal foglalkozó adatgyűjtésre nem fog sor kerülni.

Az EASIE-projekt keretében folytatott adatgyűjtési munka fontos vetületei

A részt vevő országok meglehetősen különböző szakpolitikai és gyakorlati megközelítéseket alkalmaznak a befogadó nevelés-oktatás tekintetében. Ahhoz, hogy az országoktól származó, a fenti tényezőkre kiterjedő adatok viszonylag összehasonlíthatóak legyenek, az adatgyűjtés esetében két, az országos adatszakkértőkkel közösen meghatározott és elfogadott operatív meghatározást alkalmaztak:

Az SNI-tanulóként való hivatalos elismerés operatív meghatározása

Amikor valakit hivatalosan SNI-tanulóként ismernek el, oktatási igényeinek teljesülése érdekében jogosulttá válik arra, hogy további oktatási támogatásban részesüljön.

A hivatalos elismerésnek az alábbi kritériumoknak kell megfelelnie:

- Multidiszciplináris csapat bevonásával sor került a tanuló képességeinek felmérésére.
- A multidiszciplináris csapat a tanuló iskoláján belüli és azon kívüli tagokat is magában foglal.
- Létezik egy hivatalos dokumentum, amely ismerteti, hogy a tanuló milyen típusú támogatásra jogosult, és amely dokumentum a tervezés alapjául szolgál.
- A hivatalos elismerést formális és rendszeres felülvizsgálati eljárásnak vetik alá.

A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákokra vonatkozóan gyűjtött valamennyi adat összhangban van az SNI-tanulóként való hivatalos elismerés operatív meghatározásával.

A befogadó környezet operatív meghatározása

A befogadó környezet olyan oktatási formát jelöl, amelyben a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákokat többségi osztályokban, többségi tanuló társaik körében oktatják az iskolahét túlnyomó részében (legalább 80%-ában).

Az Ügynökség előző adatgyűjtési munkája és projektjei ezt a 80%-os időelosztási szintet különböző formákban alkalmazták. A 80% egyértelműen jelzi, hogy a tanuló az iskolahét túlnyomó részében többségi környezetben van elhelyezve. Ugyanakkor azonban elismeri annak is a lehetőségét, hogy korlátozott ideig (azaz az iskolahét 20%-ában vagy heti egy nap) kiscsoportos vagy egyénekenkénti elkülönítésre is sor kerüljön.

Nem minden országnak áll módjában pontos adatokat szolgáltatni a 80%-os időelosztási szint tekintetében. Ezért helyettesítő tényezők kerültek megállapításra, elfogadásra és szükség szerinti alkalmazásra. További információkért lásd a vonatkozó [országspecifikus háttér-információkat](#) (Európai Ügynökség, dátum nélkül, c).

Az EASIE-projekt keretében zajló adatvizsgálat hangsúlya

Az EASIE-projekt tevékenységének a hosszú távú célja:

- egy sor olyan közösen elfogadott indikátor rendelkezésre bocsajtása, amely tájékoztatásul szolgálhat a szakpolitikusoknak az Európai Unió oktatási és képzési célkitűzéseivel és *a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezményrel* (Egyesült Nemzetek Szervezete, 2006) kapcsolatos munkájuk során;
- a tanulói jogokkal kapcsolatos kérdésekről tájékoztató adatok és minőségi segédinformációk szolgáltatása.

A vizsgálat célja hangsúlyt fektetni az e nemzetközi iránymutatásokkal, valamint [Az Ügynökség álláspontja a befogadó oktatási rendszerekről](#) című kiadvánnyal összhangban (Európai Ügynökség, 2015) végzett munkához tájékoztatásul szolgáló fő megállapításokra. Különösképpen, az itt bemutatott információk célja tájékoztatásul szolgálni az Ügynökség tagországainak a befogadó nevelés-oktatási rendszerekre vonatkozó végső elképzeléséhez, ami annak biztosítása, hogy valamennyi tanuló számára – életkortól függetlenül – ésszerű és magas minőségű oktatási lehetőségeket biztosítsanak helyi közösségükön belül, mégpedig barátaik és kortársaik körében (lásd ugyanott, 1. o.).

Az EASIE keretében a teljes tanulói létszámon való hangsúly összhangban van az álláspont azon állításával, miszerint:

... a befogadó oktatási rendszereket szabályozó szakpolitikának egyértelmű elképzelést és koncepciót kell nyújtania a befogadó oktatásról, amely a valamennyi tanuló számára biztosított oktatási lehetőségek javítására irányuló megközelítésként szolgál (lásd ugyanott).

Az EASIE-projekt keretében végzett adatgyűjtés nem szolgálhat alapul az álláspontban bemutatott befogadó nevelési-oktatási rendszerek minőségi kérdéseire. Ehelyett azonban az „ellátás és erőforrások rugalmas folytonossága elérhetőségével” (lásd ugyanott, 2. o.), az egyes országokban a különböző oktatási formákkal kapcsolatos információkkal szolgálhat.

Megjegyzések

Az országok által szolgáltatott adatok jelen pillanatban a lehető legátfogóbbak. Valamennyi adat tekintetében megerősítésre került, hogy az összhangban van az SNI-tanulóként való hivatalos elismerés, illetve a 80%-os időelosztási szint Ügynökség által elfogadott operatív meghatározásaival vagy azok helyettesítő tényezőivel. Az országok nem érzik annak szükségét, hogy változtatni kellene ezeken a meghatározásokon vagy azon, ahogyan az adatgyűjtést e meghatározásokkal összhangban végzik. Minden adatot az országos adatszaktörők szolgáltatnak, ezeket pedig az Ügynökség tagországi képviselői ellenőrzik, illetve jóváhagyják. Valamennyi adatszámítást – az országközi jelentésekben ismertetettek szerint – az adatszaktörők és az Ügynökség tagországi képviselői egyaránt ellenőriznek és jóváhagyják.

Ennek ellenére azonban az adathalmazokban felmerül néhány probléma, amelyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni. Az alábbiakban kiemeljük az adatgyűjtési munka nyomán

felmerült néhány módszertani és/vagy eljárási problémát, amelyeket célszerű figyelembe venni a jelentés tanulmányozása során.

A specifikus indikátorokhoz kapcsolódó adatokat szolgáltató országok száma az adathalmazokon belül és azok között egyaránt eltér. Ez azt jelenti, hogy az egyes indikátorokra vonatkozóan végzett számításokba belefoglalt országoknak a száma is eltér. Éppen ezért nincs mód arra, hogy megbízható összehasonlítást lehessen végezni ezek között az indikátorok között. A jelentésben megfogalmazott megállapítások többnyire az egyes indikátorokra vonatkoznak.

Minden országról elmondható, hogy hiányoznak adatok, többek között ami a SNI-tanulók elhelyezését és az adatok nemek szerinti bontását illeti. Néhány ország esetében megtörtént, hogy adott kérdésre vonatkozóan a nulla (0) értéket közölték, holott helyénvalóbb lett volna, ha ehelyett inkább azt jelölték volna be, hogy az adat nem áll rendelkezésre (angol rövidítése: M). Az országközi jelentésekben található adatszámításoknál a legtöbb nullás értéket az érintett országokkal való megegyezést követően M-re cseréltük.

Különböző országok jelentősen befolyásolják az indikátorok összesített átlagait. A nagyobb népességgel rendelkező országok jelentősebb mértékben befolyásolják az összesített átlagot, mint a kisebb népességű országok. Következésképpen az összesített átlag tekintetében célszerű körültekintően levonni a következtetéseket.

IRODALOMJEGYZÉK

Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2016. *Az oktatás és képzés terén folytatott uniós együttműködés (Oktatás és képzés 2020)*. Luxembourg: Kiadóhivatal. eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aef0016 (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Az UNESCO Statisztikai Intézete, 2012. *Az oktatás egységes nemzetközi osztályozási rendszere (ISCED) 2011*. Montréal: Az UNESCO Statisztikai Intézete. uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Egyesült Nemzetek Szervezete, 1989. *A gyermekek jogairól szóló egyezmény*. www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Egyesült Nemzetek Szervezete, 2006. *A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény*. www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Európai Ügynökség a Sajátos Igényű Tanulók Oktatásának Fejlesztéséért, 2009. *Special Needs Education Country Data 2008 [Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása – 2008. évi országos adatok]*. (A. Watkins, szerk.). Odense, Dánia. www.european-agency.org/resources/publications/special-needs-education-country-data-2008 (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Európai Ügynökség a Sajátos Igényű Tanulók Oktatásának Fejlesztéséért, 2010. *Special Needs Education Country Data 2010 [Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása – 2010. évi országos adatok]*. (A. Watkins, szerk.). Odense, Dánia. www.european-agency.org/resources/publications/special-needs-education-country-data-2010 (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Európai Ügynökség a Sajátos Igényű Tanulók Oktatásának Fejlesztéséért, 2012. *Special Needs Education Country Data 2012 [Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása – 2012. évi országos adatok]*. (Lénárt, A. és A. Watkins, szerk.). Odense, Dánia. www.european-agency.org/resources/publications/special-needs-education-country-data-2012 (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért, 2015. *Az Ügynökség álláspontja a befogadó oktatási rendszerekről*. www.european-agency.org/resources/publications/agency-position-inclusive-education-systems-flyer (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért, 2016. *European Agency Statistics on Inclusive Education (EASIE): Methodology Report [Az Európai Ügynökség Inkluzív Oktatás Statisztikai Rendszereit Vizsgáló Projektje (EASIE): Módszertani jelentés]*. (A. Watkins, S. Ebersold és Lénárt, A., szerk.). Odense, Dánia. www.european-agency.org/data/methodology-report (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért, 2017. *European Agency Statistics on Inclusive Education: 2014 Dataset Cross-Country Report [Az Európai Ügynökség Inkluzív Oktatás Statisztikai Rendszereit Vizsgáló Projektje: Országközi jelentés, 2014. évi adatok]*. (J. Ramberg, Lénárt, A. és A. Watkins, szerk.). Odense, Dánia. www.european-agency.org/resources/publications/european-agency-statistics-inclusive-education-2014-dataset-cross-country (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért, 2018a. *European Agency Statistics on Inclusive Education: 2016 Dataset Cross-Country Report [Az Európai Ügynökség Inkluzív Oktatás Statisztikai Rendszereit Vizsgáló Projektje: Országközi jelentés, 2016. évi adatok]*. (J. Ramberg, Lénárt, A. és A. Watkins, szerk.). Odense, Dánia. www.european-agency.org/resources/publications/european-agency-statistics-inclusive-education-2016-dataset-cross-country (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért, 2018b. *European Agency Statistics on Inclusive Education: Methodology Report – Updated 2018 [Az Európai Ügynökség Inkluzív Oktatás Statisztikai Rendszereit Vizsgáló Projektje: Módszertani jelentés – 2018. évi frissített változat]*. (Lénárt A., J. Ramberg és A. Watkins, szerk.). Odense, Dánia

Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért, dátum nélkül, -a. *Data web area [Adatok webfelülete]*. www.european-agency.org/data (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért, dátum nélkül, -b. *List of data experts [Adatszakértők névjegyzéke]*. www.european-agency.org/data/list-data-experts (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért, dátum nélkül, -c. *Data tables and background information [Adattáblázatok és háttér-információk]*. www.european-agency.org/data/data-tables-background-information (Legutóbb felkeresve: 2018. október)

MELLÉKLET: EASIE-INDIKÁTOROK 2014-RE ÉS 2016-RA

1. A többségi oktatásba való beiratkozási arány a teljes beiratkozott tanulói létszámhoz viszonyítva

1.1. indikátor: a többségi oktatásba való beiratkozási arány (%)

1.2. indikátor: a befogadó oktatásba való beiratkozási arány (%)

2. Életkor

2.1. indikátor: a 9 éves életkorú tanulóknak a többségi oktatásba való beiratkozási aránya (%)

2.2. indikátor: a 15 éves életkorú tanulóknak a többségi oktatásba való beiratkozási aránya (%)

2.3. indikátor: a 9 éves életkorú tanulóknak a befogadó oktatásba való beiratkozási aránya (%)

2.4. indikátor: a 15 éves életkorú tanulóknak a befogadó oktatásba való beiratkozási aránya (%)

3. Hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok

3a. Felismerési arányok

3a.1. indikátor: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak az oktatási rendszerbe beiratkozott tanulói létszámhoz viszonyított aránya (%)

3b. A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésének a megoszlása a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva

3b.1. indikátor: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak a befogadó oktatási környezetekben mért aránya a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva (%)

3b.2. indikátor: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak speciális osztályokban mért aránya a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva (%)

3b.3. indikátor: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak speciális iskolákban mért aránya a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva (%)

3b.4. indikátor: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak a nem formális oktatási környezetekben mért aránya a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva (%)

3b.5. indikátor: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákoknak teljesen elkülönített oktatási környezetekben mért aránya a teljes tanulói létszámhoz viszonyítva (%)

3c. A hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok elhelyezésének megoszlása a teljes beiratkozott tanulói létszámhoz viszonyítva

3c.1. indikátor: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok aránya a befogadó nevelés-
oktatásban (%)

3c.2. indikátor: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok aránya a többségi
iskolákban kialakított speciális osztályokban (%)

3c.3. indikátor: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok aránya a speciális iskolákban
(%)

3c.4. indikátor: hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok aránya a nem formális
oktatási környezetekben (%)

3c.5. indikátor: a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok aránya a teljesen
elkülönített oktatási környezetekben a hivatalosan SNI-tanulókként elismert diákok teljes
létszámához viszonyítva (%)

Titkárság:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brüsszeli Iroda:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org/data

